ERGENLERİN KAN BASINCI DEĞERLERİ VE YALNIZLIK DÜZEYLERİNİN İNTERNETTE HARCADIKLARI ZAMAN İLE İLİŞKİSİ

Orhan Çakır[1], Aynur Çetinkaya[2]

[1]Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi, Acil Tıp Anabilim Dalı
[2]Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Hemşirelik Bölümü Halk Sağlığı Hemşireliği Anabilim Dalı

Giriş ve Amaç: Ergenlerde internet bağımlılığına karşı duyarlılık yetişkinlere göre daha fazladır. İnternette fazla zaman geçiren çocuk ve ergenlerin giderek yalnızlaştıkları, iletişim kurmada güçlük yaşadıkları ve bir takım sağlık sorunlarıyla karşılaştıkları gözlemlenmektedir. Araştırmanın amacı ergenlerin kan basıncı değerleri ve yalnızlık düzeylerinin internette harcadıkları zaman ile ilişkisinin incelenmesidir.

Gereç ve Yöntem: Araştırma analitik-kesitsel tipte planlanmıştır. Araştırmanın evrenini Manisa Merkez ilçeleri olan Yunusemre ve Şehzadeler Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı devlet liselerinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur (N=16 517). Örneklemini ise Epi Info programında en küçük örneklem büyüklüğü hesaplanarak; liselerden kura ile seçilen 5 lisede öğrenim gören (öğrenci sayılarına orantılı örnekleme yöntemi ile belirlenmiş) araştırmaya katılmaya gönüllü ve internete kullanımı olan 686 ergen birey oluşturmuştur (n=686). Verilerin toplanmasında "Ergenlere Yönelik Sosyodemografik Bilgi Formu", "Boy, Kilo ve Kan Basıncı Ölçüm Formu", ve "UCLA Yalnızlık Ölçeği" kullanılmıştır. Haftanın her günü günde 2 saat ve daha fazla süreli internet kullanımı olan ergenler "Ağır", haftada 5 gün veya 5 günden fazla ve günde 2 saatten az kullanıcılar "Orta", haftada 4 gün veya 4 günden az ve günde 2 saatten az internet kullanıcıları ise "Hafif" kategorisinde sınıflandırılmıştır. Ergenlerin boy ölçümü taşınabilir stadiometer ile yapılmıştır. Kan basıncı ölçümü ise ergen bireylere uygun tansiyon aleti ile aynı koldan beşer dakika ara ile üç ölçüm yapılarak elde edilmiştir. Her öğrenciye ait üç kan basıncı ölçüm değeri ortalaması yaş, cinsiyet ve boya göre persentil çizelgeleri ile değerlendirilmiştir. Buna göre; 90 persentil altı "Normal", 90.-95 persentil arası "Prehipertansif", 95 persentil ve üzeri "Hipertansif" şeklinde kategorize edilmiştir. Veriler SPSS 22.0 for Windows programında analiz edilmiştir. Verilerin analizinde tanımlayıcı istatistikler ve tek değişkenli analizler (Kruskal Wallis testi, Ki-Kare testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi) kullanılmıştır.

Bulgular: Araştırma grubunu oluşturan ergenlerin %34,4'ünün ağır düzeyde internet kullanıcısı olduğu saptanmıştır. Ergenler arasında hipertansiyon sıklığı %10,3, prehipertansiyon sıklığı ise %5,4 olarak bulunmuştur. Araştırmaya katılan ergen bireylerin UCLA Yalnızlık Ölçeği puan ortalamaları 39,10±6,98 olarak saptanmıştır. Ergenlerin internette harcadıkları zaman ile kan basıncı değerleri arasında anlamlı ilişki saptanmamıştır ($p>0,05$). Ancak ağır ve orta düzeyde internet kullanıcısı ergenlerin, hafif kullanıcılara göre yalnızlık puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır ($p<0,05$).

Sonuç: Ergenlerin internetteki harcadıkları zaman ile yalnızlık düzeylerinin ilişkili olduğu belirlenmiştir. Araştırma sonucunda elde edilen bu bulgulara göre ergen sağlığının özellikle bu boyutlarının okul rehberlik ve psikolojik danışmanlık birimlerine ve birinci basamak sağlık hizmetlerine entegre edilmesi önerilmektedir. Toplumsal değerler ve ergen yaşam tarzlarındaki bağlamsal farklılıklar, yalnızlık durumu ile internet kullanımı arasındaki

korelasyonun derecesine de katkıda bulunmuş olabilir. Multidisipliner ekiple yürütülecek nitel ve nicel çalışmalar konunun çözümlenmesini sağlayabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Ergenler, Yüksek Kan Basıncı, İnternet Kullanımı, Yalnızlık